

Sławomir Jankiewicz

Akademia Ekonomiczna w Poznaniu

PREINKUBATOR JAKO INSTRUMENT ROZWOJU MIKROPRZEDSIĘBIORSTW W POLSCE*

1. Wstęp

Obecnie obserwujemy w świecie znaczne przemiany technologiczne i społeczne. Wpływają one na gospodarkę poszczególnych krajów i zmiany w systemie gospodarowania, co skutkuje systematycznym przeobrażaniem sposobu funkcjonowania przedsiębiorstw.

Niewielkie i szybko zmieniające się nisze rynkowe wpływają na wzrost znaczenia małych i średnich firm w gospodarce. Ponadto zmianie ulega także strategia wielu dużych przedsiębiorstw, zwiększając ich znaczenie w gospodarce drobnej przedsiębiorczości. Pragnąc zwiększyć swoją elastyczność działania, tego typu firmy dążą do stworzenia elastycznych systemów sieciowych¹, co skutkuje outsourcingiem coraz większej części działalności na rzecz małych i średnich przedsiębiorstw (MSP). Zaprezentowane tu syntetycznie zmiany globalne dotyczą również Polski, która od początku lat 90. stara się zrestrukturyzować gospodarkę po nieudanym „eksperymentach” socjalistycznym. Podejmowane działania mają uczynić nasze przedsiębiorstwa bardziej konkurencyjnymi i tym samym zapewnić szybki wzrost poziomu i jakości życia społeczeństwa.

Szanse rynkowe mogą jednak wykorzystać tylko ci, którzy dostosowują swoją działalność do oczekiwań nabywców i funkcjonują efektywnie pod względem ekonomicznym. W dużej mierze decyduje o tym przedsiębiorczość. Dlatego też Polska (podobnie jak wszystkie kraje wysoko rozwinięte) stara się pomagać w rozwoju MSP. Należy jednak zwrócić uwagę, że w zdecydowanej większości wspieranie to podejmowane przez różne organizacje dotyczy działań na rzecz funkcjonujących już

* Opracowanie jest efektem projektu zatytułowanego: „Inkubator jako instrument wspierania przedsiębiorczości wśród studentów”, mającego na celu rozwój przedsiębiorczości młodzieży w Polsce, finansowanego przez MNiSzW, nr 1H02C 055 27.

¹ Na temat etapów tworzenia takich systemów sieciowych zob. np. [Moczała 2004].

firm, czyli ogranicza się do wspierania ludzi, którzy wykazali się już przedsiębiorczością, tworząc firmę. W kraju nie powstał jeszcze całościowy system wspierania przedsiębiorczości (szeroko rozumianej²), który zaczynając od szkoły podstawowej, poprzez szkolnictwo wyższe, a kończąc na pracy zawodowej, rozwijałby przedsiębiorczość społeczeństwa³.

W artykule syntetycznie zaprezentowano sposób ułatwiający zwiększenie przedsiębiorczości młodzieży, co pozwoli m.in. na tworzenie i rozwijanie innowacyjnych małych przedsiębiorstw. Instrumentem tym, według autora, może być system preinkubatorów działających na poziomie szkolnictwa wyższego, liceów i techników zawodowych oraz szkół zawodowych.

Koncepcja powstała po przeprowadzeniu badań finansowanych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego, w których uczestniczył autor niniejszego artykułu. Pierwsze badanie miało na celu określenie poziomu przedsiębiorczości wśród studentów oraz zakresu ich umiejętności pozwalających na stworzenie firmy, by stwierdzić, czy proces nauczania na uczelniach wyższych stymuluje postawy przedsiębiorcze. Na potrzeby analizy w 2005 r. przeprowadzono badania ankietowe wśród studentów wydziałów lub kierunków ekonomicznych z następujących uczelni wyższych: Akademii Ekonomicznej w Poznaniu, Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Wyższej Szkoły Komunikacji i Zarządzania w Poznaniu, Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu, Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Pile i Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Lesznie. Łącznie uzyskano 700 poprawnie wypełnionych ankiet, które zostały poddane analizie⁴.

Podstawą do wypracowania koncepcji były także badania terenowe przeprowadzone w ramach realizacji projektu „Dostosowanie potrzeb szkoleniowych i kwalifikacji mieszkańców powiatów: ostrowskiego, krotoszyńskiego, pleszewskiego i jarocińskiego do wymogów regionalnego rynku pracy”. Badaniem objęto w wyżej wymienionych powiatach przedsiębiorców, pracowników urzędów pracy, dyrektorów szkół ponadgimnazjalnych, starszyzną cechową oraz pracowników starostw powiatowych, odpowiedzialnych za budowanie oferty edukacyjnej w szkołach⁵.

Korzystano również z publikacji związanych z rozwojem przedsiębiorczości młodzieży, w tym szczególnie z następujących opracowań: *Raport dotyczący badania przedsiębiorczości wśród studentów Uniwersytetów Leeds, Sheffield i York*, The White Rose Centre for Enterprise, styczeń 2001, K. Baclawski, Sz. Bielecki, *Polacy*

² Pojęcie „przedsiębiorczość” w szerokim ujęciu autor traktuje jako wiążące się z cechami osobowości ludzkiej, tj. zaradnością, inicjatywą i podejmowaniem działań, które przyczyniają się nie tylko do zaspokojenia aspiracji osób, które je podejmują, ale również do rozwoju kraju.

³ [Jankiewicz 2004, s. 147-162].

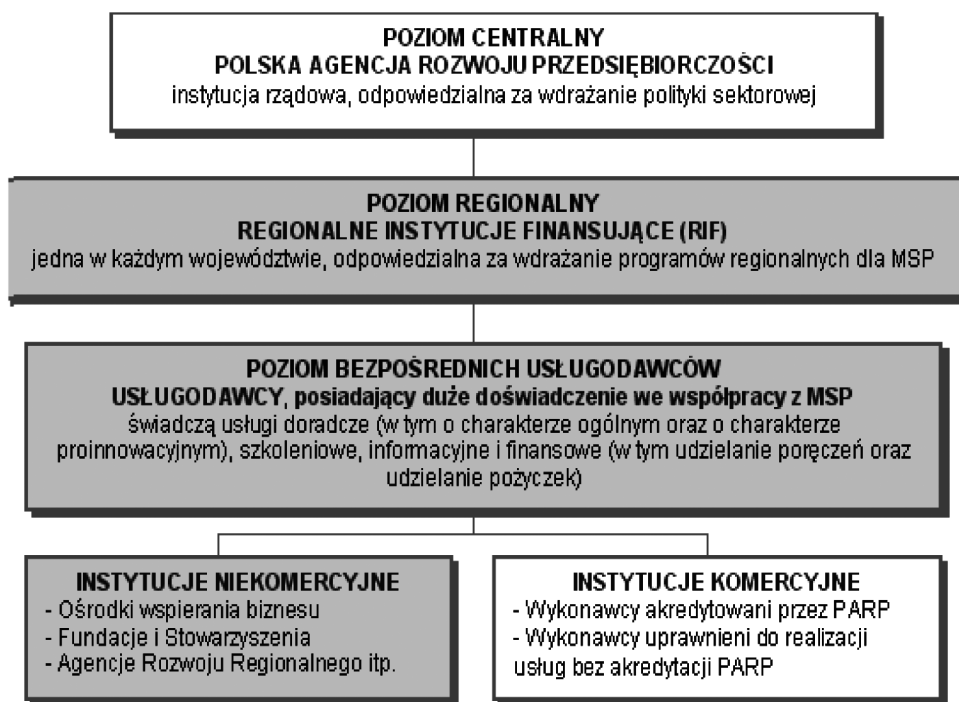
⁴ Wyniki zaprezentowano w publikacji [Jankiewicz 2006].

⁵ Wyniki zaprezentowano w publikacji [Bondyra 2006].

– *społeczeństwem przedsiębiorczym?*, „Global Entrepreneurship Monitor – Polska” 2003, Warszawa–Poznań 2004.

2. Wsparcie instytucjonalne MSP w Polsce

Wspieranie przedsiębiorczości rozumiane jest jako działania na rzecz małych i średnich przedsiębiorstw (doradztwo, szkolenia, transfer technologii, certyfikacje, działalność finansowa itp.), jak również działalność instytucji, które nie specjalizują się wyłącznie w świadczeniu usług na rzecz MSP, lecz uwzględniają ich potrzeby.

Rys. 1. System wspierania przedsiębiorczości w Polsce

Źródło: <http://ksu.parp.gov.pl>, z 15 maja 2007.

W Polsce wspieranie MSP zmierzało do stworzenia sieciowej struktury instytucji otoczenia biznesu zwiększających dostęp do istotnych danych dla administracji i sfery gospodarczej, pozwalających na podejmowanie trafnych decyzji. System instytucjonalnego wsparcia tworzą zarówno instytucje komercyjne działające dla zysku, jak również instytucje *non-profit* (ok. 3000 podmiotów), do których można zaliczyć m.in. organizacje przedsiębiorców (ok. 52%), organizacje pozarządowe

wyspecjalizowane w rozwoju regionalnym i lokalnym (ok. 15%) oraz wyspecjalizowane we wspieraniu przedsiębiorczości (ok. 14%)⁶.

Na poziomie krajowym za wdrażanie polityki sektorowej państwa wobec małych i średnich przedsiębiorstw odpowiedzialna jest Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP). Jest to agencja rządowa, której zadaniem jest zarządzanie funduszami pochodzącymi z budżetu państwa oraz Unii Europejskiej przeznaczonymi na wspieranie przedsiębiorczości i rozwój zasobów ludzkich, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb małych i średnich przedsiębiorstw. PARP jest jedną z instytucji odpowiedzialnych za wdrażanie działań finansowanych z funduszy strukturalnych, zaangażowana jest także w realizację polityki państwa wobec małych i średnich przedsiębiorstw, Sektorowych Programów Operacyjnych: Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw i Rozwój Zasobów Ludzkich, a także programów Phare. W ramach tych programów prowadzone są działania na rzecz małych i średnich przedsiębiorstw, w tym m.in. udzielanie wsparcia zarówno na rozwój otoczenia biznesu, jak i bezpośrednio dla firm.

Bezpośrednia pomoc dla małych i średnich przedsiębiorstw ma formę dotacji przeznaczonych na usługi informacyjne, doradcze oraz inwestycyjne (np. zakup maszyn i urządzeń). Przedsiębiorcy mogą uzyskać dofinansowanie działań związanych m.in. z: rozwojem firmy, rozwojem eksportu, wdrażaniem systemów jakości, wprowadzaniem nowych technologii i innowacji, pozyskiwaniem finansowania, bezpieczeństwem i higieną pracy.

Pośrednia pomoc dla małych i średnich przedsiębiorstw obejmuje przede wszystkim: rozbudowę i wzmocnienie systemu funduszy pożyczkowych dla małych firm oraz funduszy doręczeniowych i kapitału załączkowego dla tego sektora poprzez dokapitalizowanie tych instytucji, dofinansowanie sieci punktów konsultacyjnych zapewniających przedsiębiorcom dostęp do bezpłatnych informacji, współpracę z samorządami w zakresie opracowywania i oceny realizowanych programów rozwoju MSP, wspieranie istniejących oraz powstających centrów transferu technologii, parków naukowo-technologicznych oraz inkubatorów przedsiębiorczości.

Poziom regionalny tworzą regionalne instytucje finansujące, współpracujące z PARP przy wdrażaniu polityki sektorowej skierowanej do małych i średnich przedsiębiorstw. Pomoc doradcza dla przedsiębiorstw realizowana przez regionalne instytucje sprowadza się do: wyboru odpowiednich instrumentów wsparcia, określenia podstawowego budżetu przedsięwzięcia i udziału współfinansowania, wyboru wykonawcy projektu z listy akredytowanych wykonawców⁷.

Poziom lokalny to wyspecjalizowane jednostki doradcze, informacyjne, szkoleniowe i finansowe (ośrodki Krajowego Systemu Usług – KSU) oraz konsultanci, eksperci i instytucje szkoleniowe sektora prywatnego, realizujące usługi bezpośrednie

⁶ [Pierwszy okres... 2005, s. 22].

⁷ http://bip.parp.gov.pl/bipparp/index.jsp?place=Menu01&news_cat_id=14&layout=, z dnia 10 maja 2007.

nio na rzecz przedsiębiorstw. W KSU zarejestrowane są 182 organizacje, świadczące usługi w 191 lokalizacjach na terenie całej Polski⁸. Sieć ośrodków podzielona jest na 16 regionów odpowiadających podziałowi administracyjnemu kraju. Działania KSU koordynuje PARP, która jednocześnie wspiera merytorycznie i organizacyjnie uczestników systemu. W ramach KSU można wyodrębnić następujące grupy ośrodków, podzielone według rodzaju świadczonych przez nie usług lub specjalizacji:

- Regionalne Instytucje Finansujące (RIF) – w każdym województwie działa jedna instytucja wyłoniona w drodze regionalnych konkursów, która współpracuje z samorządem województwa.
- Krajowa Sieć Innowacji (KSI) – skupia ośrodki KSU o charakterze proinnowacyjnym. Usługi te to głównie pomoc w zakresie tworzenia warunków do transferu i komercjalizacji nowych rozwiązań technologicznych oraz realizacji przedsięwzięć innowacyjnych w przedsiębiorstwach sektora MSP. Obecnie KSI skupia 19 ośrodków.
- Centra Euro Info – świadczą usługi informacyjne, specjalizują się jednak zwłaszcza w zakresie informacji na temat: warunków prowadzenia działalności gospodarczej na obszarze Unii Europejskiej, ułatwiania szeroko pojmowanej współpracy polskich przedsiębiorców z firmami i instytucjami z krajów członkowskich, norm i standardów towarowych, regulacji prawa Unii Europejskiej. Obecnie działa 14 ośrodków, z czego 13 należy do KSU lub z nim współpracuje.
- Fundusze poręczeniowe – 27 spośród 61 działających funduszy to ośrodki KSU.
- Fundusze pożyczkowe – spośród 75 funduszy 44 to ośrodki KSU.
- Punkty Konsultacyjno-Doradcze (PKD) – pełnią funkcję instytucji pierwszego kontaktu dla małych i średnich przedsiębiorstw, świadcząc w ramach sieci KSU bezpłatne usługi informacyjne i doradcze dla MSP oraz osób podejmujących działalność gospodarczą (obecnie istnieje 180 punktów konsultacyjnych)⁹.

W ramach programu Ministerstwa Pracy i Polityki Socjalnej oraz Banku Światowego „Promocja małej przedsiębiorczości – TOR 10” powstały: ośrodki wspierania przedsiębiorczości, fundusze rozwoju przedsiębiorczości oraz inkubatory przedsiębiorczości¹⁰. Podstawowym ich zadaniem jest pobudzanie rozwoju, wspieranie w początkowej fazie działalności przede wszystkim małych przedsiębiorstw przez udzielanie pożyczek dla bezrobotnych.

3. Koncepcja preinkubatora jako instrumentu wspierającego przedsiębiorczość społeczeństwa

Obecnie absolwenci wielu szkół bardzo często wybierają status bezrobotnego, emigrują lub podejmują w kraju pracę znacznie poniżej umiejętności, nie starając

⁸ [Forin, Lada 2005, s.11-13].

⁹ [SPO. *Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw...* 2004, s. 25].

¹⁰ [Lewandowska 1999, s. 18].

się prowadzić własnej działalności gospodarczej. Dotyczy to również absolwentów szkół ekonomicznych, którzy są przecież przygotowani pod względem merytorycznym, rozumieją istotę biznesu i posiadają potrzebne umiejętności¹¹. W wielu przypadkach dostrzegają również szanse przedsiębiorcze, czyli takie sytuacje, w których mogą być wprowadzone nowe produkty i usługi, surowce oraz metody organizacyjne i sprzedawane po cenach wyższych aniżeli koszt ich produkcji. Zaobserwować to można m.in. przy okazji organizowanych konkursów związanych z przedsiębiorczością. Jest wiele ciekawych pomysłów prezentowanych w ramach odbywającego się corocznie w Poznaniu konkursu zachęcającego młodzież akademicką do tworzenia własnej działalności gospodarczej¹². Eksperti (praktycy oraz teoretycy), którzy analizują projekty biorące udział w konkursie, bardzo wysoko oceniają ich wartość praktyczną. Jednak w większości wypadków, mimo posiadania dobrego pomysłu (czego efektem jest m.in. zajęcie wysokiego miejsca w konkursie), studenci nie są zdolni do podjęcia działalności na własny rachunek. Podobnie jest na zajęciach, gdzie prezentują oni interesujące projekty, nie potrafią ich jednak zrealizować. A wiadomo przecież, że wykorzystanie wiedzy i właściwych umiejętności jest kluczowym elementem sukcesu.

Wynika to z tego, że system edukacyjny w Polsce nie wspiera dostatecznie przedsiębiorczości, mimo – co należy zaznaczyć – potencjału istniejącego wśród młodzieży¹³. Edukacja skupia się na teorii, pedagodzy nie starają się przekazać umiejętności praktycznych. Polscy uczniowie pod względem wiedzy nie odbiegają od swych zagranicznych kolegów. Różnice dotyczą podejścia szkoły i otoczenia zewnętrznego do pobudzania przedsiębiorczości, które w przypadku jednostek zagranicznych pozwala „nabyć” uczniom umiejętności praktyczne oraz „wyrobić” kreatywność. Istnieją bowiem przy wielu szkołach zagranicznych instytucje, które to ułatwiają (np. we Francji ideę tę wykorzystują tzw. Junior Enterprise). Szkoły w kraju w zasadzie nie pośredniczą w rozwoju kreatywności absolwentów, która jest negatywnie oceniana przez pracodawców.

Autor artykułu wychodzi z założenia, że wiedza zdobyta podczas nauki może nie wystarczyć, aby umiejętnie funkcjonować w aktualnej, ciągle zmieniającej się rzeczywistości gospodarczej, stanowi jednak dobrą podstawę do kształtowania przedsiębiorczości. Konieczne jest więc zwiększenie praktycznych umiejętności i kwalifikacji oraz „wyrobienie” przedsiębiorczości u młodzieży. Jest to ważne, ponieważ absolwenci powinni być już przygotowani do samodzielnego funkcjonowania na rynku.

Przy szkołach wyższych, zawodowych oraz liceach zawodowych i technikach powinny powstać preinkubatory, które będą rozwijać i kształtować postawę przedsiębiorczą wśród młodzieży. Realizacja tego pomysłu powinna spowodować, że ab-

¹¹ Zob. np. [Brdulak, Muszyński 2003, s. 17-38].

¹² Na przykład konkurs pt. „Pomysł na biznes” skierowany do młodzieży akademickiej.

¹³ Zob. np. [Brdulak, Godlewska, Matłachowski 2004, s. 27-34].

solwenci większości szkół w kraju będą ludźmi twórczymi, obdarzonymi zdolnością tworzenia innowacji.

Stworzenie sieci preinkubatorów na każdym z wymienionych powyżej poziomów nauki mogłoby przebiegać w trzech etapach. Etap pierwszy powinien być związany z pracami przygotowawczymi zmierzającymi do uruchomienia preinkubatora i obejmować przede wszystkim:

- przeprowadzenie badań ankietowych, które pozwolą zanalizować poziom przedsiębiorczości oraz zakres umiejętności praktycznych w przypadku młodzieży,
- opracowanie szczegółowego zakresu działania oraz organizacji preinkubatora (m.in. formy organizacyjno-prawnej, zasad współpracy uczeń – ekspert w aspekcie odpowiedzialności, świadczonych usług).

Etap drugi powinien polegać na uruchomieniu „testowego” preinkubatora przedsiębiorczości. W skład tego etapu powinny wejść prace związane z przygotowaniem preinkubatora do działania (przygotowanie pomieszczenia, zakresu usług, reklama inkubatora wśród odbiorców usług) oraz przeszkolenie uczniów, którzy zostaną przyjęci.

Etap trzeci powinien dotyczyć rozwoju sieci preinkubatorów w kraju oraz nawiązaniu przez nie współpracy z podobnymi instytucjami w innych krajach Unii Europejskiej.

Preinkubator z formalnego punktu widzenia podobny jest do inkubatora, nie wspiera jednak powstałej firmy, lecz pomaga „wyrobić” cechy przedsiębiorcze przed rozpoczęciem działalności gospodarczej. Celem tak rozumianej pomocy jest zachęcenie do decyzji o podjęciu działalności gospodarczej, a nie rozwijanie samej działalności, stąd też wprowadzona dla odróżnienia od „tradycyjnego” inkubatora nazwa takiej formy wsparcia – preinkubator. Osoba mająca pomysł na zainicjowanie działalności gospodarczej w takiej instytucji ma czas i możliwości na działania, które ułatwią podjęcie decyzji o założeniu firmy.

Stworzenie takich organizacji pozwoli na rozwijanie przedsiębiorczości przede wszystkim poprzez:

- rozwiązywanie problemów dostarczanych przez firmy,
- staże w przedsiębiorstwach w kraju i za granicą,
- spotkania z przedsiębiorcami i politykami,
- uczestniczenie w szkoleniach wewnętrznych i ich organizowanie.

Preinkubator może również pomagać w poznaniu rynku produktu lub usługi za pomocą badań sondażowych, poszukiwaniu partnerów handlowych i klientów, a także doprowadzeniu do pierwszej sprzedaży usługi lub produktu oferowanego przez osobę działającą w tej instytucji (w tej ostatniej sytuacji musi ona już stać się przedsiębiorcą). Taki „test pierwszej sprzedaży” pozwala na lepsze poznanie oczekiwań klientów, stanowi też jednoznaczny dowód istnienia popytu na przedstawioną ofertę. Ma to duże znaczenie dla przyszłego przedsiębiorcy przy podejmowaniu decyzji w sprawie powołania samodzielnego przedsiębiorstwa.

Preinkubator może też przygotowywać do kontaktu z osobami lub instytucjami oferującymi kapitał lub pomóc nawiązać stałą współpracę z tego rodzaju instytucjami i ułatwiać w ten sposób pozyskanie kapitału.

Najważniejsze czynniki wpływające na sukces przyszłej firmy zagwarantowane przez funkcjonowanie preinkubatora, to:

- proces przechodzenia od idei do powstania firmy odbywający się w przyjaznym środowisku,
- bliski kontakt preinkubatora z ośrodkami naukowymi i przedsiębiorcami, zapewniający łatwy dostęp do zaplecza badawczego i wysoko wykwalifikowanej kadry,
- pomoc w rozwoju produktu lub usługi,
- możliwość oceny potencjału rynkowego produktu przez badania lub pierwszą sprzedaż,
- ograniczenie indywidualnego ryzyka przez szkolenia, warsztaty oraz *case study*.

Ponieważ pomoc powinna być ograniczona w czasie, uzasadnione wydaje się przyjęcie limitu czasu działania danej osoby w preinkubatorze, podobnie, jak to ma miejsce w przypadku inkubatora. Współpraca osoby zainteresowanej z instytucją trwająca 1-2 lata, powinna wystarczyć, by podnieść umiejętności do poziomu pozwalającego na podjęcie właściwej decyzji. Kiedy osoba taka zdecyduje się na rozpoczęcie działalności gospodarczej na własną rękę, może rozpocząć współpracę z inkubatorem.

Podstawowym zadaniem wydaje się wybór formy prawnej działalności takiej organizacji. Wybór konkretnego rozwiązania prawnego jest zdeterminowany warunkami brzegowymi, jak:

- cel działalności, którym jest rozwój przedsiębiorczości,
- prowadzenie działalności na zasadzie *non-profit*,
- ograniczone zasoby finansowe przeznaczone na założenie preinkubatora,
- możliwość funkcjonowania preinkubatora po jego uruchomieniu bez dofinansowania z zewnątrz,
- możliwa wysoka rotacja personelu preinkubatora.

W kontekście tych warunków przy tworzeniu preinkubatora przedsiębiorczości należy się skoncentrować na możliwości uzyskania statusu organizacji pożytku publicznego. Podmiotowi mającemu status organizacji pożytku publicznego przysługuje bowiem, na zasadach ustalonych w przepisach, zwolnienie w odniesieniu do prowadzonej działalności pożytku publicznego od:

- podatku dochodowego od osób prawnych,
- podatku od nieruchomości,
- podatku od czynności cywilnoprawnych,
- opłaty skarbowej,
- opłat sądowych.

Wobec uzyskania przez preinkubator statusu organizacji pożytku publicznego oraz jego celów działania wydaje się uzasadnione zwrócenie przy jego tworzeniu

szczególnej uwagi na dwie formy prawne: fundacje i stowarzyszenia. Podstawą działalności fundacji jest ustawa o fundacjach, znowelizowana w 1991 r. Fundacja jest osobą prawną, której cel działalności jest społecznie lub gospodarczo użyteczny i zgodny z podstawowymi interesami Rzeczypospolitej Polskiej. Stowarzyszenia natomiast są zbiorowością osób fizycznych „objętych” osobowością prawną, powiązanych z osobą prawną stosunkiem członkostwa. Stowarzyszenia zaspokajają potrzeby i cele swoich członków. Członkowie decydują o celach i działalności stowarzyszenia, co różni je zasadniczo od fundacji. Działalność gospodarcza stowarzyszenia jest akcesoryjna.

Duża rotacja osób działających w preinkubatorze powoduje, że każdy nowo przyjęty powinien przejść szkolenia początkowe, które pozwolą mu nabyć umiejętności potrzebnych do funkcjonowania w preinkubatorze. Będzie to m.in. informacja o zakresie działań preinkubatora, rodzaju świadczonych usług, wykonywanych zadaniach oraz szkolenie z zakresu umiejętności komunikowania się, co jest niezbędne w biznesie (zwraca na to uwagę również M. Belka w redagowanej przez siebie publikacji *Ekonomia stosowana. Podstawy przedsiębiorczości*, Fundacja Młodzieżowej Przedsiębiorczości, Warszawa 2002).

W ramach rozwijania cech związanych z przedsiębiorczością uczniowie w grupach powinni realizować konkretne zadania. Realizacja ich będzie nadzorowana przez nauczycieli i przedsiębiorców, którzy w przypadku problemów merytorycznie będą wspierać uczniów. W przypadku chęci utworzenia własnej działalności gospodarczej, po zdobyciu doświadczenia preinkubator powinien bezpłatnie wspierać merytorycznie absolwenta w początkowym okresie funkcjonowania jego firmy.

4. Wnioski

W związku z coraz trudniejszą sytuacją na rynku pracy postanowiono zaprezentować narzędzie, które pozwoli zwiększyć praktyczne umiejętności, podnieść kwalifikacje oraz przedsiębiorczość młodzieży i w konsekwencji po ukończeniu szkoły znaleźć pracę bez konieczności emigracji. Przyczyni się to do podniesienia przedsiębiorczości społeczeństwa i konkurencyjności polskiej gospodarki. Pozytywne jest również to, że po uruchomieniu preinkubatora, dzięki działalności *non-profit*, nie będzie on potrzebował dofinansowania z zewnątrz, co zapewni ciągłość jego działania.

Udział w preinkubatorze pozwoli uczniom na wykształcenie umiejętności wpływających na przedsiębiorczość, m.in.: twórczego myślenia, innowacyjności, kreatywności, niezależności, negocjowania, komunikowania się, zdolności dostosowania się do zmiennego otoczenia, gospodarowania zasobami i aktywnego stosunku do uzyskanych informacji.

Koncepcja zakłada stworzenie organizacji, która na terenie szkoły uczyć będzie przedsiębiorczości. Ponieważ ma ona aspekt praktyczny, konieczna jest weryfikacja wypracowanych rozwiązań teoretycznych w rzeczywistych warunkach. Dlatego też

należy w pierwszej kolejności uruchomić preinkubator „testowy”, a dopiero po weryfikacji w praktyce przyjętych założeń stworzyć pozostałe oraz cały system.

Zaprezentowana koncepcja została przedstawiona środowisku lokalnemu w Wielkopolsce i spotkała się z zainteresowaniem z jego strony. Podjęto decyzję o utworzeniu sieci preinkubatorów w szkołach zawodowych, liceach zawodowych oraz technikach na terenie powiatu poznańskiego. Obecnie w projekcie uczestniczą następujące instytucje:

- Miasto Poznań,
- Akademia Ekonomiczna w Poznaniu,
- NSZZ Solidarność region Wielkopolska,
- Stowarzyszenie „Solidarność z Bezrobotnymi”,
- Wielkopolski Związek Pracodawców Prywatnych.

Literatura

- Bondyra K. (red.), *Pracodawcy kontra nauczyciele? Dostosowanie potrzeb szkoleniowych i kwalifikacji mieszkańców powiatów ostrowskiego, krotoszyńskiego, pleszewskiego i jarocińskiego do wymogów regionalnego rynku pracy*, WSB w Poznaniu, Poznań 2006.
- Brdulak J., Godlewska H., Matlachowski J., *The Role of Economic Education in Overcoming Development Disproportions – Outline of Research Conception*, [w:] M. Kulikowski (red.), *Economic Development in Central&East Europe*, The Knowledge Institute, Warsaw 2004.
- Brdulak J., Muszyński A., *Rola edukacji ekonomicznej w kształtowaniu przedsiębiorczości młodych*, [w:] K. Piech, M. Kulikowski (red.), *Przedsiębiorczość: szansą na sukces rządu, gospodarki, przedsiębiorstw, społeczeństwa*, Instytut Wiedzy, Warszawa 2003.
- Forin A., Lada D. (red.), *Partner przedsiębiorcy. Ogólnopolski informator Krajowego Systemu Usług dla małych i średnich przedsiębiorstw*, Warszawa 2005.
- Jankiewicz S., *Działania wpierające MŚP w kontekście integracji z UE*, [w:] Z. Kaźmierczak, E. Kryńska (red.), *Regulacyjne aspekty polityki ekonomicznej – dostosowania polskiej gospodarki do europejskiego i globalnego rynku*, Uniwersytet Łódzki, Łódź 2004.
- Jankiewicz S. (red.), *Inkubator instrumentem rozwijania przedsiębiorczości studentów*, Sorus, Poznań 2006.
- Lewandowska L., *Niekonwencjonalne formy finansowania przedsiębiorczości*, ODiDK, Gdańsk 1999.
- Moczała A., *Uwarunkowania projektowania procesów produkcyjnych w warunkach kooperacji*, „Zarządzanie Przedsiębiorstwem” 2004 nr 2.
- Pierwszy okres wykorzystania funduszy strukturalnych w Polsce*, Raport IŻ PWW, MGIP, Departament Koordynacji Polityki Strukturalnej, Warszawa 2005.
- SPO. Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, lata 2004-2006, Podstawy wsparcia wspólnoty*, MGPIPS, Warszawa 2004.

PRE-INCUBATOR AS AN INSTRUMENT OF MICRO ENTERPRISES DEVELOPMENT IN POLAND

Summary

One of the primary objectives of the economic policy in Poland is to generate a strong GDP growth rate. In order to maintain a long-term economic growth, it is necessary not only to secure capital for investments and introduce appropriate legal regulations. Another prerequisite is to prepare the society for challenges underlying the „informational revolution”.

In case of students, it has to be said that the knowledge they gained in the course of their studies may not be sufficient to effectively manage in the current ever-changing economic environment. Nevertheless, such knowledge is a good foundation for development of entrepreneurship. Therefore, it is necessary to improve the practical skills and qualifications by promoting entrepreneurship among students. This is vital as graduates should learn how to independently operate in the market.

This study provides an overview of an instrument which is to help to achieve the aforementioned objectives. The instrument comprises pre-incubators operating at school. With implementation of this project, the graduates of most peoples in the country will become more creative and prone to innovative ways of thinking, and that should make Poland more competitive.